תורה אור

אף כאן למורחה של ירושלים א](אלא) ולרבנן היכא שריף להו כדתניא היכן נשרפין לצפון ירושלים חוץ לשלש מחנות רבי יוסי הגלילי אומר אבית הדשן ב] נשרפין אמר רבא מאן תנא דפליג עליה דר' יוסי הגלילי ר' אליעזר בן יעקב ג] היא דתניא על שפך הדשן ישרף שיהא שם דשן (שיקדים לשם דשן) ר' אליעזר בן יעקב אומר שיהא מקומו משופך אמר ליה אביי ד] ודילמא במקומו משופך פליגי תנו רבנן השורף ה] מטמא בגדים ולא המצית את האור ו](מטמא בגדים) ולא המסדר את המערכה מטמא בגדים ואיזהו השורף ז] המסייע בשעת שריפה יכול אף משנעשו אפר מטמא בגדים תלמוד לומר אותם אותם מטמאין בגדים ומשנעשו אפר אין מטמאין בגדים *רבי שמעון אומר אותם מטמאין בגדים ניתך הבשר אין מטמאין בגדים מאי בינייהו אמר רבא איכא בינייהו דשוייה חרוכא:

הדרן עלך טבול יום

השוחט והמעלה בחוץ חייב על השחיטה וחייב על העלאה רבי יוסי הגלילי אומר שחט בפנים והעלה בחוץ* חייב שחט בחוץ והעלה בחוץ פטור שלא העלה אלא דבר פסול אמרו לו אף השוחט בפנים ומעלה בחוץ כיון שהוציאו פסלו *הטמא שאכל בין קדש טמא בין קדש טהור חייב רבי יוסי הגלילי אומר טמא שאכל טהור חייב וטמא שאכל טמא פטור שלא אכל אלא דבר טמא אמרו לו אף טמא שאכל את הטהור כיון שנגע בו טמאוהו וטהור שאכל טמא פטור שאינו חייב אלא על טומאת הגוף: **גמ'** בשלמא ח](העלה) כתיב עונש וכתיב אזהרה עונש דכתיב ואל פתח אהל מועד לא ט]*(הביאו) אזהרה דכתיב השמר לך פן תעלה עולותיך וכי הא *דא"ר אבין א"ר *אלעזר כל מקום שנאמר השמר פן ואל אינו אלא לא תעשה אלא שחיטה בשלמא עונש דכתיב ואל פתח אהל מועד לא הביאו אלא אזהרה מנלן אמר קרא ולא יזבחו עוד י] האי מיבעי ליה לכדר"א *דאמר יא] מנין לזובח בהמה למרקולים שהוא חייב דכתיב ולא יזבחו עוד את זבחיהם אם אינו ענין לכדרכה יב] דכתיב איכה יעבדו תנהו ענין לשלא כדרכה אמר רבה קרי ביה ולא יזבחו וקרי ביה ולא עוד אבתי מיבעי ליה לכדתניא עד כאן הוא מדבר בקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות

שהרי

ויקרא ד

ויקרא יז

דברים יב

ויקרא יז

דברים יב

אף כאן ס': יג] **ורבנן**. דמפקי ליה לקרא לטומאת בגדים ולית להו ג"ש: **היכא שריף להו**. לאיזו רוח של ירושלים: **לצפונה של ירושלים**. שכל מעשה חטאת בצפון: **אבית הדשן**. צריך שיקדים לשם דשן יד] מזבח שיהא נקרא קודש לכן מקום שפך הדשן מכלל דלת"ק לא צריך: **רבי אליעזר בן יעקב היא**. דאמר לא אשמועינן על שפך אלא שיהא מקומו מדרון שיהא דשנו משתפך: **ודילמא במקומו משופך הוא דפליגי**. ומודה רבי אליעזר בן יעקב שיקדים שם דשן אלא דבעי נמי מקומו משופך (א): **השורף**. המתעסק בצרכי שריפתן טו] כגון המסייע בשעת שריפה והאי תנא אית ליה כרבי שמעון דאין מטמאין בגדים עד שיוצת בהן האור: **דשוייה חרוכא**. דהוי ניתך הבשר ואפר מיהא לא טז] הוה לתנא קמא מטמאין עד שיעשו אפר דאותם קרינא בהו אבל אפר לא מיקרי ולרבי (ב) יז] אלעזר ברבי שמעון אין מטמאין בגדים:

הדרן עלך טבול יום

השוחט. קדשים בחוץ יח] ושעלם בחוץ. בהעלם אחד: **חייב על השחיטה וחייב על העלייה**. שהן שני גופי עבירה דתרווייהו כתיבי אשר ישחט ואשר יעלה (ויקרא יז): **שלא העלה אלא דבר פסול**. ואין מתקבל בפנים בעינן דכתיב ואל פתח אהל מועד לא יביאנו (שם): **כיון שהוציאו פסלו**. ואפ"ה חייב וה"ה לשוחט בחוץ ומעלה בחוץ: **הטמא שאכל כו'**. משום דפליגי ר' יוסי הגלילי ורבנן בתרווייהו ודמו הנך פלוגתא להדדי תנינהו גבי הדדי: **כיון שנגע בו טמאוהו**. ואפ"ה יט] [כי] הדר אכיל ליה מחייב ומה לי נטמא בשר על ידו מה לי נטמא ע"י אחרים: **שאינו חייב אלא על טומאת הגוף**. כדכתיב וטומאתו עליו ונכרתה ודרשינן בפ' בית שמאי (לעיל דף מג.) בטומאת הגוף הכתוב מדבר מי שטומאה פורחת ממנו: **גמ'** שחיטה והעלאה ב' פרשיות סמוכות זו לזו באחרי מות: **אלא אזהרה מנלן**. דקא מחייבינן ליה כ] עליה חטאת שאין חטאת באה אלא על לאו וכרת כדתנן (ג) הפסח והמילה מצות עשה ואין חייבין עליהן חטאת במסכת כריתות (דף ב.): **למרקולים**. אע"פ שעבודתו דרך בזיון לסקלו באבנים וזה עובדו דרך כבוד ולא קרינא ביה איכה יעבדו (ד) ואעשה כן ואפ"ה מניין שהוא חייב: **קרי ביה ולא יזבחו וקרי ביה ולא עוד**. דאי לכדרבי אלעזר לכתוב ולא עוד את זבחיהם לשעירים והאי דכתיב ולא יזבחו לאזהרת שחוטי חוץ אתא דסמיך להאי פרשתא: **ע"כ**. עד המקרא הזה דלא יזבחו כל הענין העליון כא] *שענש כרת על שחיטת חוץ ועל העלאת חוץ: **מדבר בקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות**. משהוקם המשכן דאילו הנך דהוקדשו מעיקרא אי לא אביי מרבי להו קרא בהדיא, מסתמא, לא שמעינן להו:

שהרי

השוחט והמעלה: **כיון** שנגע בו טימאהו. אע"ג דמשכחת לה כשחתכו לו חבירו בבית הבליעה סתמא דמילתא מיירי קרא אפילו בטמא לתוך פיו: **אזהרה** מנלן. פי' בקונטרס דקא מחייבי ליה עלה *[חטאת] שאין חטאת באה אלא על לאו וכרת כדתנן הפסח והמילה מצות עשה ואין חייבין עליהן חטאת במסכת כריתות (דף ב.) וקשה לפי' דבריש אלו הן הלוקין (מכות דף יג:) משמע *דקרבן לא בעי אזהרה דפריך התם ודילמא אזהרה לקרבן הוא דהא פסח ומילה דלית בהו אזהרה לא מייתי קרבן ומשני התם היינו טעמא משום דאיתקש כל התורה כולה לעבודת כוכבים מה עבודת כוכבים שב ואל תעשה לאפוקי הני דקום עשה נינהו ונראה לפרש דהאי דבעי הכא אזהרה מנא לן היינו משום דחשיב ליה בפרק אלו הן הלוקין (שם.) השוחט והמעלה בחוץ ולאו אמתני'* קאי והאי דקתני בכריתות (דף ג.) הפסח והמילה מצות עשה היינו כלומר דקום עשה נינהו ולהכי לית בהו חטאת ומיהו לקמן בשמעתין משמע דלאפוקי לאו קאתיא דפריך רבא הא דתנן פסח ומילה מצות עשה תיתי בק"ו ממותיר ומה מותיר שלא ענש הזהיר כו' וכן פ' המוצא תפילין (עירובין דף צו.) יצא פסח [ומילה] שהן מצות עשה [ופריך] הא כתיב ושמרת את החוקה וא"ר אילעאי כל מקום שנאמר השמר פן ואל הוי לא תעשה אלמא הוי פירושא יצא פסח [ומילה] שיש בעשה היינו שאינן בהן לאו ואזהרה ואין לומר דסוגיא דידן כרבינא דמשני שינויא אחרינא בפרק אלו הן הלוקין (מכות דף יג:) ומצי למימר אליביה דקרבן קבעי אזהרה דמ"מ קשיא דרבא אדרבא דהייט רבא בשמעתין והיא מסקנא דמכות דקרבן לא בעי אזהרה אליבא דרבא ולפירוש הקונטרס נמי קשה קצת דאמאי תלי טעמא דפסח ומילה משום דלית בהו לאו תיפוק ליה משום דלית בהו מעשה דאפילו לר"ע דאמר לא בעי מעשה הא אמר ריש לקיש בריש כריתות (דף ג:) כהי דלא בעי ר"ע מעשה רבה מעשה זוטא בעי מיהא איכא לאוקמה שמעתין כרבי יוחנן דאמר ר"ע לא בעי מעשה כלל ונראה לפרש דלישנא דמתני' קא דייק דקתני פסח ומילה מצות עשה היינו שהם בקום עשה ומשמע נמי הלשון דלית בהו אזהרה כלל:

מניין לזובח בהמה למרקולים שהוא חייב. פי' בקונטרס אע"פ שעבודתו דרך בזיון לסקלו באבנים וזה עובדו דרך כבוד ולא קרינא ביה איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה כן אפ"ה מניין שחייב ונראה דכל הנהו דלאו אורחייהו בזביחה אע"ג דמכובדים נינהו לא נפקא מאיכה יעבדו כדמוכח בפרק ארבע מיתות (סנהדרין דף ס.) דאמר שלש השתחואות בעבודת כוכבים [למה] אחת לכדרכה ואחת לשלא כדרכה ואחת לחלק ופריך כדרכה

מאיכה

[ועי' תוס' חולין קא. ד"ה שפיר ותוס' סנהדרין סג: ד"ה פרס]

עג א מיי' פי"ט מהל' מעשה הקרבנות הלכה ד:

עד ב ג מיי' פ"ג מהל' פרה אדומה הל"ד:

א ד ה מיי' פי"ח מהל' מעשה הקרבנות הל"ה:

ב ו מיי' פי"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה יג:

ג ז מיי' שם הל' יב:

ד ח ט מיי' פ"ג מהלכות ע"ז הל' ג:

צ"ל אמתני' דהכא קאי צ"ק

צ"ק

חולין קא.

ג"י יעב"ץ

ג"י יעב"ץ

רש"ק

[צ"ל והעלה בחוץ חייב וכ"ה במשנה שבמשניות]

[צ"ל שענש]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ודלמא וכו' משופך סה"ד ואח"כ מה"ד המסייע כגון המתעסק: (ב) שם ד"ה דשויה וכו' לא מיקרי ולר"ש כו' והיכא אליעזר כרבי נמחק: (ג) שם ד"ה אלא וכו' דכתנן במס' כריתות הפסח וכו' מה"ד: (ד) שם ד"ה למרקולים וכו' איכה יעבדו ואפ"ה כו' ונפסה כן נמחק: [צ"ל יביאנו]

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אזהרה וכו' דקרבן לא בעי אזהרה. עיין בב"ק דף קה ע"ב תוס' ד"ה מאי לאו ובשבועות דף יח ע"ב תוס' ד"ה נ"ת:

שיטה מקובצת

א] ירושלים ולרבנן תיבת אלא נמחק: ב] הדשן נשרפין. עי' בכפתור ופרח דף כ"א ע"ב: ג] תי' היא נמחק: ד] אביי ודלמא: ה] השורף המתעסק בצרכי שריפה מטמא בגדים: ו] תיבות מטמא בגדים נמחק: ז] השורף זה המסייע: ח] בשלמא העלאה כתיב: ט] יביאנו אזהרה תיבת הביאו נמחק: י] עד את זבחיהם לשעירים האי: יא] דאמר ר"א מנין: יב] לכדרכה דנפקא לן מאיכה יעבדו: יג] מה"ד ולרבנן דמפקי: יד] המזבח שיהא: טו] שריפתן בגוף דכתיב אותם כגון: טז] לא הוי לתנא: יז] תיבות אליעזר ברבי נמחק: יח] בחוץ והמעלה בחוץ: יט] ואפ"ה כי הדר: כ] ליה עלה: כא] שענש כרת: